

FISA DISCIPLINEI

Anul universitar 2026 - 2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea "Tibiscus" din Timișoara
1.2. Facultatea	de Psihologie
1.3. Departament	Psihologie
1.4. Domeniul de studiu	Psihologie
1.5. Ciclu de studii ¹	Masterat
1.6. Specializarea	Psihologie

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Evaluarea neuropsihologică la copil și adolescent	Cod	MPPC 115
2.2. Titular activități de curs	Conf. Univ. Dr. Gavril Rad		
2.3. Titular activități practice	Conf. Univ. Dr. Gavril Rad		
2.4. An de studiu ²	I	2.5. Semestrul ³	1
2.6. Tipul de evaluare ⁴	E1	2.7. Regimul disciplinei ⁵	DO
2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶	DS		

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a. Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
2	2				4
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ					
3.2.a. Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
28	28				56
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual ⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20

¹ Licență / Master¹⁰

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoria formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	15
Tutoriat ⁹	20
Examinări ¹⁰	2
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSIsem)	69
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOADsem)	56
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOADsem + NOSIsem)	125
3.6. Nr ore / ECTS	25
3.7. Număr de credite¹³	5

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.). De asemenea, se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$\text{Nr.credite} = \text{NOCpSpD} \times \text{CC} + \text{NOApSpD} \times \text{CA} + \text{TOCpSdP} \times \text{CC} + \text{TOApSdP} \times \text{CA} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSdP = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSdP = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- CC/CA = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți

Curs

Aplicații (S/L/P)

Licență

2

1

Master

2,5

1,5

Licență lb. străină

2,5

1,25

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesare a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	• Fundamentele psihologiei • Psihologia vârștelor • Psihodiagnostic • Psihologia personalității • Psihologie clinică
4.2. Competențe	Competențe profesionale: (în concordanță cu grila 1 și 2 RNCIS) CP2. Proiectare și realizarea unui demers de cercetare în psihologie CP3. Evaluarea critică a situațiilor problematice și a soluțiilor posibile în psihologie CP4. Evaluarea psihologică a individului, grupului și organizației CP5. Proiectarea și realizarea intervențiilor psihologice Competențe transversale: (în concordanță cu grila 1 și 2 RNCIS) CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară pe diverse paliere ierarhice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	Calculator, platformă online, proiector / tablă inteligentă, acces la internet, materiale didactice de specialitate
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) ¹⁶	Calculator, platformă online, proiector / tablă inteligentă, acces la internet, materiale didactice de specialitate

6. Rezultate ale învățării ¹⁷

Nr. Ctr.	Rezultate ale învățării		Repartizare credite pe rezultatele învățării
Cfct1	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • Explică particularitățile dezvoltării sistemului nervos central și relația dintre maturizarea cerebrală, dezvoltarea cognitivă și comportament la copil și adolescent. • Diferențiază dezvoltarea neurocognitivă tipică de profilurile asociate tulburărilor de neurodezvoltare și unor afecțiuni neurologice pediatrice. • Descrie rolul evaluării neuropsihologice pediatrice, indicațiile, limitele și diferențele față de evaluarea psihologică generală.	
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • Realizează, sub supervizare, anamneza și interviul de evaluare și formulează întrebări clinice/ipoteze neuropsihologice pornind de la motivul trimeriei. • Adaptează comunicarea și conduita de evaluare la vârsta, nivelul de dezvoltare și particularitățile copilului/adolescentului și familiei. • Integrează observația comportamentală cu informațiile furnizate de copil, familie, școală și documentele relevante.	

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproietor, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • Planifică demersul de evaluare în limitele competențelor profesionale și solicită supervizare/consult interdisciplinar atunci când complexitatea cazului o impune. • Manifestă o conduită centrată pe interesul superior al copilului, respectând confidențialitatea, consimțământul informat și particularitățile relației cu minorul.	
<i>Cfct2</i>	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • Explică principiile psihometrice relevante pentru interpretarea testelor neuropsihologice: norme, fidelitate, validitate, eroare de măsurare și limitele inferenței din scoruri. • Descrie principalele domenii evaluate: funcționare intelectuală, atenție, viteză de procesare, memorie și învățare, funcții executive, limbaj, funcții vizuo-spațiale/vizuo-constructive și senzorio-motorii. • Explică influența vârstei, dezvoltării, contextului cultural/lingvistic, educației, motivației și stării emoționale asupra performanței la evaluare.	
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • Selectează argumentat domeniile și metodele de evaluare în funcție de întrebarea de trimitere, vârstă, nivel de dezvoltare și ipotezele formulate. • Analizează critic adecvarea instrumentelor, normelor și datelor disponibile, evitând interpretarea mecanică a scorurilor. • Interpretează patternuri de performanță și formulează ipoteze alternative privind mecanismele cognitive implicate.	
	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • Utilizează o abordare bazată pe dovezi și își revizuieste ipotezele atunci când datele nu le susțin. • Recunoaște limitele datelor și formulează concluzii proporționale cu calitatea și amploarea informațiilor disponibile.	
<i>Cfct3</i>	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • Descrie profilurile neuropsihologice frecvent întâlnite în ADHD, TSA, tulburări specifice de învățare, dizabilitate intelectuală, epilepsie și traumatism cranio-cerebral. • Explică principiile diagnosticului diferențial și limitele utilizării unui profil cognitiv ca indicator unic al unui diagnostic. • Identifică implicațiile funcționale ale dificultăților neurocognitive asupra învățării, autonomiei și adaptării cotidiene.	
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • Compară ipoteze diagnostice și integrează convergențele și discrepanțele dintre teste, observație, anamneză și informațiile contextuale. • Construiește, sub supervizare, o formulare neuropsihologică integrată a cazului și derivă recomandări funcționale relevante pentru familie și mediul educațional.	
	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • Gestionează prudent rezultatele discordante sau neașteptate și evită suprainterpretarea ori etichetarea nejustificată. • Colaborează responsabil cu familia și, după caz, cu profesioniști din educație și sănătate, respectând limitele rolului psihologului.	
<i>Cfct4</i>	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • Explică principiile integrării datelor neuropsihologice și structura unui raport orientat spre întrebarea de trimitere. • Descrie principiile comunicării rezultatelor și formulării recomandărilor pentru audiențe diferite: copil/adolescent, familie, școală și profesioniști.	
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • Redactează, sub supervizare, concluzii neuropsihologice clare, coerente și susținute de date. • Comunică rezultatele într-un limbaj inteligibil, diferențiind datele, interpretările, limitele și recomandările. • Formulează recomandări specifice, realiste și conectate cu implicațiile funcționale ale profilului evaluat.	

	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • Reflectează critic asupra posibilelor surse de bias și asupra impactului propriilor decizii interpretative. • Prioritizează calitatea, trasabilitatea raționamentului și utilitatea clinică/educațională a concluziilor.	
CF1	Cunoștințe	Studentul/Absolventul: • Explică principiile etice, deontologice și legale relevante pentru evaluarea psihologică/neuropsihologică a minorului. • Recunoaște cerințele privind consimțământul, asentimentul minorului, confidențialitatea, protecția datelor și utilizarea responsabilă a instrumentelor psihologice.	
	Aptitudini	Studentul/Absolventul: • Aplică principiile etice în selectarea, administrarea, interpretarea și comunicarea evaluării, în limitele competențelor dobândite și sub supervizare. • Identifică dileme etice și situații care necesită consultarea unui supervisor sau a altor specialiști.	
	Responsabilitate și autonomie	Studentul/Absolventul: • Acționează cu integritate, respect și responsabilitate în relația cu minorul, familia și ceilalți profesioniști. • Protejează demnitatea și interesul superior al copilului și evită utilizarea stigmatizantă sau deterministă a rezultatelor neuropsihologice.	
Total credite			5

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Dezvoltarea competențelor de analiză și evaluare neuropsihologică a copilului și adolescentului, prin integrarea cunoștințelor despre dezvoltarea cerebrală și cognitivă cu selecția bazată pe dovezi a metodelor, interpretarea contextualizată a rezultatelor, formularea neuropsihologică și comunicarea responsabilă a concluziilor și recomandărilor.	
7.2. Obiectivele specifice	• Explicarea relației dintre dezvoltarea sistemului nervos central, maturizarea funcțiilor cognitive și comportamentul copilului/adolescentului; • Planificarea evaluării pornind de la motivul trimiterii, anamneză, observație și ipoteze explicite; • Selectarea critică a domeniilor și instrumentelor în raport cu vârsta, nivelul de dezvoltare, proprietățile psihometrice, contextul cultural/lingvistic și întrebarea clinică; • Analiza funcționării intelectuale, atenției și vitezei de procesare, memoriei și învățării, funcțiilor executive, limbajului și funcțiilor vizuo-spatiale/vizuo-constructive; • Recunoașterea și analiza critică a profilurilor asociate tulburărilor de neurodezvoltare și unor condiții neurologice pediatrice, fără echivalarea mecanică a profilului cognitiv cu diagnosticul; • Integrarea datelor din surse multiple, formularea ipotezelor diferențiale și identificarea implicațiilor funcționale; • Redactarea unui raport neuropsihologic și comunicarea concluziilor/recomandărilor către familie și alte audiențe relevante; • Aplicarea principiilor etice, deontologice, culturale și a limitelor competenței profesionale pe întreg parcursul evaluării.	

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Neuropsihologia dezvoltării: dezvoltarea cerebrală, plasticitatea și relația creier-cogniție-comportament la copil și adolescent	expunere interactivă, problematizare, analiză de caz	4 ore Anderson, V., Northam, E., & Wrennall, J. (2018). Developmental Neuropsychology: A Clinical Approach (2nd ed.). Routledge. Peterson, R. L., Ris, M. D., Taylor, H. G., & Yeates, K. O. (Eds.). (2022). Pediatric Neuropsychology: Research, Theory, and Practice (3rd ed.). Guilford Press.

2. Procesul evaluării neuropsihologice pediatrice: motivul trimiterii, anamneză, interviu, observație, ipoteze, selecția bateriei, psihometrie și factori contextuali	expunere, problematizare, demonstrație, studiu de caz	4 ore Baron, I. S. (2004). Neuropsychological Evaluation of the Child. Oxford University Press. Donders, J., & Hunter, S. J. (Eds.). (2010). Principles and Practice of Lifespan Developmental Neuropsychology. Cambridge University Press.
3. Evaluarea funcționării intelectuale, atenției și vitezei de procesare: constructe, metode, patternuri de performanță și limite interpretative	expunere, demonstrație, analiză de rezultate, studiu de caz	4 ore Sattler, J. M. (2018). Assessment of Children: Cognitive Foundations and Applications (6th ed.). Jerome M. Sattler Publisher. Peterson et al. (2022). Pediatric Neuropsychology.
4. Evaluarea memoriei, învățării și funcțiilor executive: dezvoltare, modele, metode și interpretarea mecanismelor cognitive	expunere, demonstrație, exercițiu structurat, studiu de caz	4 ore Anderson et al. (2018). Developmental Neuropsychology. Peterson et al. (2022). Pediatric Neuropsychology.
5. Evaluarea limbajului și a funcțiilor vizuo-spațiale, vizuo-constructive și senzorio-motorii. Relația cu funcționarea academică	expunere, demonstrație, problematizare, analiză de caz	4 ore Reed, J., & Warner-Rogers, J. (Eds.). (2008). Child Neuropsychology: Concepts, Theory, and Practice. Wiley-Blackwell. Peterson et al. (2022). Pediatric Neuropsychology.
6. Profiluri neuropsihologice în tulburări de neurodezvoltare și condiții neurologice pediatrice: ADHD, TSA, tulburări specifice de învățare, dizabilitate intelectuală, epilepsie și traumatism cranio-cerebral	învățare bazată pe caz, analiză comparativă, problematizare	4 ore Peterson et al. (2022). Pediatric Neuropsychology. Anderson et al. (2018). Developmental Neuropsychology.
7. Integrarea datelor și formularea neuropsihologică: diagnostic diferențial, implicații funcționale, raport, feedback și recomandări	conferință de caz, exercițiu structurat, problematizare, reflecție critică	4 ore Donders, J. (2016). Neuropsychological Report Writing. Guilford Press. Baron, I. S. (2004). Neuropsychological Evaluation of the Child.

8.2. Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
1. De la motivul trimiterii la ipoteze: anamneză, interviu cu părintele și copilul/adolescentul, observație și identificarea factorilor contextuali	joc de rol, interviu simulat, studiu de caz, feedback colegial	4 ore Baron (2004); Anderson et al. (2018).
2. Proiectarea unei baterii neuropsihologice: alegerea domeniilor, evaluarea adecvării testelor/normelor și argumentarea selecției	atelier, lucru în echipă, problem-based learning	4 ore Donders & Hunter (2010); Peterson et al. (2022).
3. Interpretarea funcționării intelectuale, atenției și vitezei de procesare: scoruri, discrepanțe, patternuri și surse alternative de explicație	demonstrație, exercițiu aplicativ, interpretare ghidată	4 ore Sattler (2018); Peterson et al. (2022).
4. Interpretarea memoriei, învățării și funcțiilor	atelier de interpretare, studiu	4 ore Anderson et al. (2018); Peterson et al. (2022).

executive: codare, stocare, reactualizare, inhibiție, flexibilitate și memorie de lucru	de caz, discuție focalizată	
5. Limbaj, funcții vizuo-spațiale/vizuo-constructive și performanță școlară: integrarea datelor cognitive, educaționale și comportamentale	exercițiu aplicativ, analiză multimodală de caz	4 ore Reed & Warner-Rogers (2008); Peterson et al. (2022).
6. Conferință de caz: diferențierea ipotezelor în ADHD, TSA, tulburări specifice de învățare și condiții neurologice pediatrice	case conference, dezbateri bazată pe dovezi, lucru în echipă	4 ore Peterson et al. (2022); Anderson et al. (2018).
7. Formulare și raport neuropsihologic: integrarea datelor, limite, implicații funcționale, feedback către familie și recomandări pentru mediul educațional	atelier de redactare, prezentare de caz, peer-review	4 ore Donders (2016); Baron (2004).

9. Bibliografie

9.1 Referințe bibliografice recomandate	Anderson, V., Northam, E., & Wrennall, J. (2018). <i>Developmental Neuropsychology: A Clinical Approach</i> (2nd ed.). Routledge.
	Peterson, R. L., Ris, M. D., Taylor, H. G., & Yeates, K. O. (Eds.). (2022). <i>Pediatric Neuropsychology: Research, Theory, and Practice</i> (3rd ed.). Guilford Press.
	Baron, I. S. (2004). <i>Neuropsychological Evaluation of the Child</i> . Oxford University Press.
	Donders, J. (2016). <i>Neuropsychological Report Writing</i> . Guilford Press.
9.2. Referințe bibliografice suplimentare	Donders, J., & Hunter, S. J. (Eds.). (2010). <i>Principles and Practice of Lifespan Developmental Neuropsychology</i> . Cambridge University Press.
	Reed, J., & Warner-Rogers, J. (Eds.). (2008). <i>Child Neuropsychology: Concepts, Theory, and Practice</i> . Wiley-Blackwell.
	Sattler, J. M. (2018). <i>Assessment of Children: Cognitive Foundations and Applications</i> (6th ed.). Jerome M. Sattler Publisher. Dafinoiu, I., & Enea, V. (2018). <i>Evaluarea psihologică. Manualul psihologului clinician</i> . Polirom. Manualele și normele actuale ale instrumentelor utilizate în activitățile didactice, în funcție de drepturile de utilizare și competențele profesionale.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului¹⁸

Conținuturile disciplinei sunt corelate cu standardele academice și profesionale pentru evaluarea psihologică/neuropsihologică și cu reperele ARACIS aplicabile programului. Structura curriculară urmărește direcții comune programelor postuniversitare contemporane de neuropsihologie pediatrică și a dezvoltării: dezvoltarea cerebrală și cognitivă; evaluarea principalelor sisteme funcționale; selecția și interpretarea critică a instrumentelor; tulburările de neurodezvoltare și condițiile neurologice dobândite; formularea integrată, implicațiile funcționale, raportarea și comunicarea rezultatelor. Activitățile practice folosesc studii de caz, conferințe de caz, interpretare de rezultate, proiectarea bateriei și redactarea raportului, pentru a conecta rezultatele învățării cu sarcini profesionale autentice. Accentul este pus pe practica bazată pe dovezi, contextualizarea culturală și dezvoltativă, limitele inferenței din scoruri și colaborarea cu familia, școala și alți profesioniști, în limitele competențelor și cu respectarea normelor etice/deontologice.
--

¹⁸ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. 19
11.4a Curs	Cunoașterea dezvoltării neurocognitive, a domeniilor evaluate, a principiilor psihometrice, a profilurilor clinice și a raționamentului diferențial; aplicarea conceptelor la vignete/cazuri.	Evaluări formative scurte / întrebări aplicative pe parcurs (feedback, fără pondere distinctă).	nCPE	60%	
		Exerciții de lectură/interpretare și pregătirea cazurilor pentru seminar (formativ).	nCPE		
		Conferințe de caz și feedback colegial (formativ).	nCPE		
		Examen scris: itemi și întrebări aplicative/vignete clinice care acoperă conținuturile cursului.	CEF (minim 5)		
11.4b Seminar	Formularea ipotezelor; selecția și justificarea bateriei; interpretarea contextualizată; integrarea datelor; formularea limitelor, concluziilor și recomandărilor; calitatea comunicării profesionale.	CPE (minim 5)		40%	
11.4c Laborator	N/A	N/A		N/A	
11.4d Proiect	N/A	N/A		N/A	
Standarde minime pentru nota 5:					
• explică noțiunile fundamentale privind dezvoltarea neurocognitivă și procesul evaluării; • identifică domeniile cognitive relevante pentru întrebarea de trimitere; • propune o strategie de evaluare plauzibilă și justificată în raport cu vârsta/dezvoltarea; • interpretează prudent un set de rezultate, diferențiind datele de ipoteze și recunoscând limitele; • formulează concluzii și recomandări de bază, coerente cu datele; • obține minimum nota 5 atât la examen, cât și la componenta practică.					
Standarde pentru nota 10:					
• integrează riguros dezvoltarea cerebrală/cognitivă cu datele de evaluare și literatura bazată pe dovezi; • selectează critic metodele și justifică adecvarea lor psihometrică, dezvoltativă și contextuală; • analizează patternuri de performanță, ipoteze alternative și diagnosticul diferențial fără suprainterpretare; • integrează date din surse multiple într-o formulare neuropsihologică coerentă și transparentă; • redactează și comunică un raport clar, cu limite explicite, implicații funcționale și recomandări specifice, realiste și etice; • demonstrează raționament critic, autonomie adecvată nivelului de formare și utilizarea corectă a terminologiei de specialitate.					

¹⁹ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

Fisa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități si persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul si gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: 15.09.2026

Data avizării în Departament: 22.09.2026

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Conf. Univ. Dr. Gavril Rad	
Responsabil program de studii	Prof.univ.dr.habil. Cristian Delcea	
Director Departament	Conf. univ. dr. Ioana-Eva Cădariu	